

17 מרץ, 2020

לכבוד

מר בצלאל סמוטריץ', שר התחבורה והבטיחות בדרכים
sar@mot.gov.il ; bezalels@knesset.gov.il

מר גלעד ארדן, השר לביטחון הפנים ולנושאים אסטרטגיים והסברה
sar@mops.gov.il : בדוא"ל

הגב' קרן טרנר אייל, מנכ"לית משרד התחבורה
ternerk@mot.gov.il ; mankal@mot.gov.il : בדוא"ל

נכבדיי שלום רב,

הנדון: בקשה - בהולה - לקבלת הנחיות והסברים לצורך המשך קיום הפעילות התעבורתית במשק בצורה תקינה

בשם מרשתי, איגוד קציני בטיחות מקצועיים בתעבורה, עמותה רשומה כחוק ללא מטרת רווח המשמשת כארגון היציג היחיד של מרבית קציני הבטיחות בישראל (להלן: "האיגוד"), הריני לפנות אליכם בדברים החשובים **והדחופים**, כדלהלן:

1. לאור **זעקה** הנשמעת מהשטח בימים אלו מאת **המוני קציני בטיחות ומעסיקהם**, המעלים חששות כבדים מהמתרחש ומצויים **בחוסר אונים** אל מול **העדר קבלת הנחיות ממשרד התחבורה חרף דרישה** - אנו מבקשים מכל הגורמים המתאימים **לגבש הנחיות ברורות ומפורטות שיופצו בקרב קציני הבטיחות ומעסיקהם**, לצורך המשך קיום הפעילות התעבורתית החשובה לבריאות הציבור ולכלכלה, בפרט בימים חשובים ורגישים אלו.
 2. לגוף העניין ובקצרה ככל הניתן: קציני הבטיחות מועסקים **מכוח חובה ברורה ומיוחדת שבחוק**, במסגרתה נקבעים גם הדרישות והתנאים בין היתר בכל הנוגע **לעצם** העסקת קצין הבטיחות, **היקף משרתו** בארגון, **מיקום** משרדו, **כמות** כלי הרכב שבפיקוחו, **אופן** הפיקוח וכיו"ב הוראות.
 3. יודגש, כי אין לדידנו בדין הישראלי מקבילה למשרה זו, שהוסדרה באופן כה **הרמטי ונטול שיקול דעת** מצד קצין הבטיחות או מעסיקו. יצוין, כי בצד החובות ולצורך אכיפתן **סנקציות רבות ומשמעותיות**.
 4. קצרה היריעה מלהאריך במשימותיו הרבות והחשובות של קצין הבטיחות. כן נציין, כי חובת הפיקוח שבחוק חלה ביחס לכל משאית (החל מהראשונה); כל כלי רכב בכל ארגון שבו יותר מ-40 כלי רכב פרטיים/"קלים"; כל ארגון שבו אמבולנסים/מוניות/קטנועים, רכבי עבודה וכיו"ב כלי רכב; והכל ובהתאם לכמויות המפורטות בתקנות התעבורה.
- מכאן, **שחלק ניכר מהארגונים בישראל**, אלו הקטנים (כאמור, החל ממשאית אחת) ואלו הגדולים יותר בפרט, **מחויבים בהעסקת קצין הבטיחות וכפופים להנחיותיו החשובות**.

5. בהמשך לכך, הואיל וכולנו נמצאים בתקופה מיוחדת ורגישה, במהלכה עלינו לפעול בהתאם להנחיות המתפרסמות מעת לעת ולאורן חלק מהעובדים במשק שוהים בביתם, חלק הוצאו לחל"ת, וכיו"ב התאמות - באופן טבעי, הדבר מעורר שאלות וקשיים בכל הנוגע לשמירה על סדרי הבטיחות בעת חשובה זו. לדוגמה:

א. הייתכן שארגון שבו סוג/כמות כלי רכב שחלה לגביהם **חובת** העסקת קצין בטיחות, יחליט על דעת עצמו כי קצין הבטיחות (לרוב העובד היחיד בארגון המועסק מכוח חובה בחוק) יוגדר כ"**עובד שאינו חיוני**" וקצין הבטיחות יהיה **מהראשונים** שיצא לחל"ת? (לדידנו יש להשיב על כך בשלילה);

ב. בהמשך לכך, הייתכן שכלי הרכב **ונהגיהם** ימשיכו להיות מופעלים **ללא פיקוח בכלל** (ובעת חשובה זו בפרט)? (לדידנו גם על שאלה זו יש להשיב בשלילה);

ג. ככל שחובת העסקת קצין בטיחות נותרת בעינה בתקופה זו, וזה המצב החוקי והצורך הענייני לראיתנו, אזי **כיצד נספרת מצבת כלי רכב שעה שהעובד שוהה בביתו** (עם כלי רכב צמוד)? האם יש לגרוע ממצבת כלי הרכב את כלי הרכב/נהג זה ולהתעלם מקיומם? (לדידנו אין לכך השפעה על ספירת מצבת כלי הרכב);

ד. ומה בנוגע **לחובתו החוקית** של קצין הבטיחות לערוך **ביקורת תקופתית** (מידי חודש/שלושה חודשים בהתאמה) ולתעדה בטופס מתאים? האם בתקופה זו קיים "פטור"?

בעניין זה, ובכל הנוגע לכלי רכב החייבים ב"רישיון מוביל" (כהגדרתו בחוק), אוטובוסים ורכבים ציבוריים, בעניינם **חייבת** להיעשות ביקורת **חודשית** על ידי קצין הבטיחות ו/או **מוסד** ו/או **מכון רישוי** (בהתאמה לסוג הבדיקה), דומה **שלא יהיה מנוס מלרווח את המועדים ולהקנות פרקי זמן ארוכים יותר**, נוכח מורכבות העניין בתקופה זו, בפרט מקום בו ישנם 50 כלי רכב ויותר, דבר שהופך משימה זו למורכבת עד כדי בלתי אפשרית. **לטעמנו, הרציונל נשוא הוראות השעה בעניין הארכת תוקף רישיונות נהיגה ורכב והנסיבות העומדות בבסיסו, יפה ונכון גם בעניין זה.**

ה. שאלות כבדות משקל מתעוררות גם בכל הנוגע לחברות ההיסעים, בשים לב למגבלות שהוטלו וההשבתה החלקית של חלק מכלי הרכב, שכל עוד לא הובהר אחרת הם נותרים חלק ממצבת כלי הרכב ובהתאם החובות;

ו. וכיו"ב שאלות חשובות ובעלות השלכות משמעותיות שיש לשאול ולקבל מענה. מובן, כי על אף שחלק מהתשובות נהירות בעינינו, איננו הגורם המתאים למסירת הנחיות ואין בידינו הכלים לאוכפן.

6. ואם נותר ספק ספיקא בדבר הצורך העז במתן הנחיות והבהרות, אזי ביום 16.3.20 נחתמו ופורסמו הוראות שעה על-ידי אדוני כב' שר התחבורה והבטיחות בדרכים, מר בצלאל סמוטריץ', שעניינן בתוקף רישיונות נהיגה, התליית רישיונות והארכת תקופת תוקף רישיון רכב.

הוראות השעה חשובות ונכונות וטוב שבאו במהירות שבאו ועל כך יש לשבח ולהודות. הן שבות ומדגישות את חשיבות **תקינות פעילות המערך התעבורתי ובתוך כך חשיבות תפקידו של קצין הבטיחות בכלל ובימים אלו בפרט, בהיותו מי שאמון על יישום הוראות השעה בפועל והסדרת כל שנדרש בעניינן, וזאת כאמור לצד יתר חובותיו הרבות והמשמעותיות שבחוק.**

7. יצוין, כי לצד האינטרסים חברתיים החשובים שלאורם נדרשת התייחסות רצינית לפנייתנו זו, קיימים טעמים אינדיווידואליים יותר **וחשובים לא פחות**, שגם לאורם נדרשות ההנחיות המבוקשות, שכן הן קצין הבטיחות והן

מעסיקו **כפופים למערכת דינים ענפה וסבוכה** מכוח חובותיהם שבפקודת התעבורה ותקנותיה (והדין הכללי), בין היתר בהיבטים פליליים, מנהליים, משמעתיים, אזרחיים-נזקיים וכיו"ב.

8. רגע לפני שנעל דברינו נוסיף ונציין, כי טרם **נאלצנו** לגזול מזמנכם היקר בפניה זו, התבצע ניסיון לקבלת מענה הולם ממשרד התחבורה, דרך פניה ישירה של יו"ר האיגוד מר שמעון סודאי אל משרד התחבורה, אשר נענה על-ידי הגב' דלית רגב המשמשת כיו"ר אגף א' במשרד, כי: **"משרד התחבורה אינו מעסיקם של קציני הבטיחות, ומשכך אין בסמכותו להורות על סדרי עבודתם"**.

האמנם!?

9. תקנות התעבורה מסדירות ומקנות למשרד התחבורה סמכויות רבות ורחבות **בעיקר בסוגיית "סדרי עבודתם"** של קציני בטיחות ובעלי המפעלים, וראה כדוגמה (בלתי ממצה) **ובסתירה** לדברי הגב' רגב את הוראות תקנה 585(א) (20) שעניינה "תפקידי קצין בטיחות": **"לפעול בהתאם להנחיות הרשות והוראותיה ולמלא את תפקידו לפי כל דין"**.

10. כל שהאיגוד מבקש הוא להשמיע את קולם של קציני הבטיחות המתדפקים על דלתותיו ומבקשים מענה, וכן את קולם של מעסיקיהם המתמודדים עם שורת גזירות וחוסר ודאות. אנא מכס, מלאו חובתכם וספקו מענה בהקדם.

11. **האיגוד עומד לרשות משרד התחבורה ולרשות כל אחד מיתר הגורמים הרלבנטיים, לצורך גיבוש ההנחיות ו/או הפצתן ובכל עניין אחר שבכוחו של האיגוד לסייע בו. כתמיד ובימים אלו בפרט, הירתמות ועזרה הדדית חשובים לאין ערוך והאיגוד מקווה שכך יהיה גם במקרה זה.**

בכבוד רב ובברכה,
ניסים עזרן, עו"ד
עזרן, שטרול ושות'

העתקים:

מר אבנר פלור, סמנכ"ל בכיר תנועה, בדוא"ל: flora@mot.gov.il
נצי"מ מר נועם בגיינסקי, רמ"ד תאונות דרכים, בדוא"ל: atanaccident@police.gov.il
מר גלעד אפרתי, עוזר מנכ"לית, בדוא"ל: efratig@mot.gov.il
מר אורי אפלבוים – עוזר בכיר למנכ"לית, בדוא"ל: appelbaumu@mot.gov.il
הגב' תמי לוי (צוברי), מנהלת לשכת המנכ"לית, בדוא"ל: zoberit@mot.gov.il
מר ישעיהו אברהם, ראש תחום קציני בטיחות, בדוא"ל: avrahamye@mot.gov.il
סגנית בכירה ליועמ"ש במשרד התחבורה, עו"ד חוה ראובני, בדוא"ל: havare@mot.gov.il
עו"ד ספיר דדון, יועמ"ש, בדוא"ל: dadonsa@mot.gov.il
הגב' דלית רגב, ראש אגף א', בדוא"ל: regevd@mot.gov.il
הגב' אורית קרופ, מבקרת משרד התחבורה, בדוא"ל: kroupp@mot.gov.il
הגב' יסמין יהושע – רכזת פניות הציבור במשרד מבקר המדינה (תיק מס' 1011465), בדוא"ל: mevaker@mevaker.gov.il
נהלת איגוד קציני בטיחות מקצועיים בתעבורה